

ШАҲАР
ИЖТИМОИЙ-
СИЁСИЙ
ГАЗЕТАСИТОШКЕНТ
ОҚШОМ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 72 (9.416) 2000 йил 19 июнь, душанба

Сотувда эркин нархда

ДАВР САДОСИ

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

- ◆ 2000-2001 йилларга мўлжалланган илмий-техник ҳамкорлик бўйича Европа Иттифоқи ИНТАС Халқаро таъкилотининг янги танловлари тақдироти бўлиб ўтди.
- ◆ Сирдарё вилоятида галла ўрими-йиғими қизғин паллага кирди.
- ◆ Республика Биржа маркази биносиде депозитарий тизимида электрон ҳамкорлик мавзусида семинар-кенгаш бўлиб ўтди.
- ◆ Республика «Камолот» жамғармасида «Ёшлар XXI аср сари гиванд моддаларсиз» дастури бўйича нашр этилган «Гивандлик — бу нима?» деб номланган қўлланманинг тақдимот маросими бўлиб ўтди.
- ◆ Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетида бўлиб ўтган факультетларaro «Кувноқлар ва зук-колар» мусобақасида инглиз филологияси факультетининг «Ирфон» ва Халқаро журналистика факультетининг «Туртинчи ҳокимият» жамоалари иштирок этди.
- ◆ Самарқанд Давлат чет тиллар институтида иқтидорли болалар дам оладиган халқаро ёзи оромгоҳ очилди.
- ◆ Гулистон шаҳрида хусусий тadbиркорлар учун мини технологиялар ва ишлаб чиқариш ускуналари савдо-кўргазмаси очилди.
- ◆ Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик судида «Халқаро шартномалардан келиб чикувчи низолатини хал этиш» мавзусида семинар-кенгаш бўлиб ўтди.
- ◆ Фарғонадаги Юсуфжон қизик Шакаржоннинг мидаги вилоят театри жамоаси таникли драматург Шароф Бошбековнинг «Тикансиз типратиконлар» асарини томошабинлар ҳужмига ҳавола этди.
- ◆ Анъанавий «Футбол гўнчалари — 2000» мусобақаси Жиззах шаҳридаги педагогика институтининг ўйингоҳида бошланди.
- ◆ «EVROMARKET AWDR-2000» совринини телекоммуникация соҳасидаги хизматлари учун «Космик» уяли алоқа ўзбек-америка қўшма корхонаси олишга муяссар бўлди.
- ◆ Навоий вилоят ҳокимлиги, Халқ таълими бошқармаси, ижтимоий таъминот бошқармаси ҳамда «Соғлом авлод учун» жамғармаси ҳамкорликда «Соғлом авлод йилига бағишлаб» Болалар санъати фестивали ўтказилиши уюштирилди.
- ◆ Ногирон болаларни реабилитация қилиш ва интеграциялаш «КРИДИ» Ташкил клубининг «Соғлом авлод учун» халқаро нодават хайрия жамғармасида мазкур клубга Американинг «Каунтерпарт Интернешнл Инк» кўнгилли ташкилоти юборган инсонпарварлик ёрдамини топшириш маросими бўлиб ўтди.

ЖАҲОНДА

- ◆ Бугун Москвада Россияга расмий ташриф билан келган Қозоғистон Президенти Н. Назарбаев билан Россия Федерацияси Президенти В. Путин ва Бош вазир М. Касьянов ўртасида музокаралар олиб борилади. Унда кенг миқёсли масалалар билан бир қаторда Байконур космодромидан бундан кейин қандай фойдаланиш муаммолари ҳам келишиб олинади.
- ◆ Россиянинг Орехово-Зуево шаҳри мэри тақлифига биноан бир гуруҳ буюхорлик тadbиркорлар, корхоналар раҳбарлари, фермерлар ушбу шаҳарда бўлишиди.
- ◆ Россия ҳукумати тақлифига биноан 21 июнь куни Бразилия вице президенти Марку Масизла ўзаро ҳамкорлик бўйича Бразилия—Россия қўшма комиссиясининг биринчи мажлисида иштирок этиш учун Москвага келади.
- ◆ Бугун Чеченистонга инсон ҳуқуқлари ҳимояси масалалари билан яқиндан танишиш учун Европа кенгашининг эксперт гуруҳи ташриф буюради.
- ◆ Украина президенти Леонид Кучма бошчилигидаги ушбу мамлакатнинг ишбилармонларидан иборат делегация аъзолари амалий ташриф билан Кубага келди. Унда икки мамлакат ўртасида иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш масалалари юзасидан фикр алмашилди.
- ◆ Жазаирда 33-халқаро иқтисодий кўргазма очилди. Унда 36 мамлакатдан 1300 корхона ўз маҳсулотлари билан иштирок этмоқда.
- ◆ Бугун Каирда тараққиқилпарвар мамлакатлар раҳбарларининг саммити очилди. Унда 15 мамлакат бошлиқлари катнашадилар.
- ◆ АҚШ Президенти Билл Клинтон Фаластин маъмурияти раҳбари Ёсир Арафат билан учрашди. Томирлар Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш Исроил билан Фаластин ўртасидаги қарама-қаршилиқларини тинч йўл билан ҳал қилиш масалалари юзасидан фикр алмашдилар.
- ◆ Австралия Ташқи ишлар вазирини Александр Даунер икки Корея раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви натижаларини юқори баҳолади.
- ◆ Кеня Италиянинг Эмилиа-Романия вилоятида 6,7 балли куч билан ер силқиниши қайд этилди.
- ◆ Молдовада қурғоқчилик оқибатида қишлоқ ҳўжалик экинлари айна эртад. Бош вазир ўринбосари Валерий Косарчукнинг айтишича, қўрилган зарар икки миллиард лейни ташкил қилади.
- ◆ ХХР темир йўл вазирлиги маълумотига кўра шу йил январь—май ойлариде темирйўл орқали йўловчи ва юк ташин ҳажми ўтган йилга нисбатан 6,9 фоиз ошган.
- ◆ Исроилдаги қишлоқ ҳўжалиги академияси олимлари гул ёғларидан «Омега-3» кислотаси олиш усулини ишлаб чиқарди. Унда қондаги ёғ миқдори қўпчилигидан азоб чекаётган одамларни даволаш, шунингдек, юрак хасталиқларини профилактика қилиш мақсадида фойдаланилади.

ЎЗАРО ИШОНЧ — САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК АСОСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамияти Давлатларaro кенгашининг навбатдаги мажлисида қатнашиш ва Тожикистон Республикасига расмий ташрифини амалга ошириш учун 14-15 июнь кўнлари Душанбе шаҳрида бўлди

1994 йил 30 апрелда Қирғизистоннинг Чўпонота шаҳрида ягона иқтисодий маконга асос солиш ҳақида шартнома имзоланган эди. Шу йили мазкур шартномага қўшилган мамлакатларнинг Давлатларaro кенгаши ҳамда Осиё ҳамкорлик ва тараққиёт банкига (Центразбанк) асос солинди. Давлатларaro кенгаш ҳамжамияти доирасида иқтисодий тараққиётнинг устувор йўналишларини белгилаш, ҳамкорлик алоқалари тизимини муайян йўналишга солиш билан боғлиқ масалаларда раҳбарлик қилса, Центразбанк қўшма лойиҳаларнинг молиявий таъминоти билан шуғулланади.

Навбатдаги, Душанбе саммити, Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар давлат раҳбарларининг тор доирадаги учрашуви билан бошланди. Президентлар мамлакатларимиз ўртасида иқтисодий ҳамкорликнинг бугунги аҳоли, интеграцияни янада чуқурлаштириш, яқин келажада амалга оширилиши лозим бўлган тadbирлар юзасидан фикр алмашди.

Давлатларaro кенгаш мажлисида эса ҳамжамиятни ривожлантириш истиқболлари, Марказий Осиё минтақасининг сув-энергетика захираларидан ҳамкорликда ва унумли фойдаланиш билан боғлиқ масалаларга аъзо мамлакатлар билан биргаликда фикр алмашди. Президентлар мамлакатларимиз ўртасида иқтисодий ҳамкорликнинг бугунги аҳоли, интеграцияни янада чуқурлаштириш, яқин келажада амалга оширилиши лозим бўлган тadbирлар юзасидан фикр алмашди.

Ўтган йили ҳамжамият давлатларaro санаот ва қишлоқ ҳўжалиги, қурилиш, ҳоржий сарможа жалб қилиш ҳамда хизмат кўрсатиш соҳаларида сезиларли ўсиш кўзга ташланди. Энг муҳими, Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо барча мамлакатларда иқтисодий тараққиётнинг муҳим кўрсаткичи ҳисобланган яқин ички маҳсулот ҳажми орди. Жумладан, бу борадаги ўсиш Ўзбекистонда 4,4 фоиз, Қозоғистонда 1,7 фоиз, Қирғизистонда 3,6 фоиз ва Тожикистонда 3,7 фоизни ташкил этди. Рақамлардан кўриниб турibdiki, мамлакатимиз яқин ички маҳсулот ҳажми жиҳатидан қўшни давлатлар орасида етакчи ўрин тутмоқда.

Ўзбекистон Президенти Ислам Каримов Кенгаш мажлисида сўзлаган нутқида қатнашчилар эътиборини йиғилиб қолган долзарб муаммоларга қаратди. Кенгаш йиғилишларида одатда ўзаро иқтисодий ҳамкорликнинг устувор ва муҳим йўналишлари белгиланади, бироқ уларнинг барчаси ҳам амалга ошяпти, деб бўлмади.

Шу боси, Ўзбекистон раҳбари минтақа давлатларидеги ҳамият қурилиши, бозор иқтисодиётини шакллантириш бўйича стратегик марказлари уюшмасини тузишни тақлиф этди. Уюшмага биришган му-тахассислар гуруҳи Марказий Осиё республикаларида амалда бўлган иқтисодий моделларни солиштириш, белгиланган умумий мақсадлар амалга ошириш учун уларни мослаштириш ва мавжуд муаммоларни бартараф этиш босида тавсиялар ишлаб чиқиш билан шуғулланади.



Мамлакатимиз раҳбари минтақа давлатларининг мавжуд муаммоларини ҳал қилишга турли йўналишларда стратегик вазифалар бажарилишига тўсик бўлаётганини қайд этди. Дейлик, Қирғизистон ва Тожикистон икки буюк дарё — Сирдарё ва Амударёнинг сув-энергетика захираларидан ўзича фойдаланишга ҳаракат қилади. Бу эса қўйи оқимда жойлашган Ўзбекистон учун ноқулайликлар туғдириши табиий. Муаммоларга шу зайдда яқин-яқин ёндашувлар охири-оқибат минтақанинг умумий манфаатига хизмат қиладиган қарорлар чиқарилишига тўсиклик қилади.

Ислам Каримовнинг фикрича, сув захираларидан унумли фойдаланиш бўйича лойиҳалар ижросига халқаро тузилмаларнинг жалб қилиш зарур. Бу тузилмаларнинг иштироки лойиҳаларга қаратилган бўлиши керак. Мамлакатимиз раҳбари, минтақада сув захираларидан унумли фойдаланиш концепциясини ишлаб чиқиш заруратини ҳам алоҳида таъкидлади.

Махлис иштирокчилари Ўзбекистон Президенти Ислам Каримов томонидан илгари сўрилган бундай тақлифларни тўла қўллаб-қувватлади.

Давлатларaro кенгаш мажлиси якунида Президентлар бир неча ҳужжатга имзо чекди. Жумладан, Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамиятининг 2005 йилгача бўлган муддатда интеграцияни ривожлантириш стратегияси ҳамда ҳамжамият давлатларининг 2002 йилгача муддатда ягона иқтисодий маконни яратиш бўйича биринчи навбатда савий-ҳаракатлари дастури тўғрисидаги қарорларига қўл қўйилди. Шунингдек, президентлар Сирдарё бўлиб бўлиб муаммоларни ҳал қилиш ҳамда Афғонистондаги вазиятга доир му-рожаатномалар қабул қилди.

Сирдарё бўлиб бўлиб муаммоларни ҳал қилиш ҳамда Афғонистондаги вазиятга доир му-рожаатномалар қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари минтақа давлатларининг мавжуд муаммоларини ҳал қилишга турли йўналишларда стратегик вазифалар бажарилишига тўсик бўлаётганини қайд этди. Дейлик, Қирғизистон ва Тожикистон икки буюк дарё — Сирдарё ва Амударёнинг сув-энергетика захираларидан ўзича фойдаланишга ҳаракат қилади. Бу эса қўйи оқимда жойлашган Ўзбекистон учун ноқулайликлар туғдириши табиий. Муаммоларга шу зайдда яқин-яқин ёндашувлар охири-оқибат минтақанинг умумий манфаатига хизмат қиладиган қарорлар чиқарилишига тўсиклик қилади.

Иқтисодий ҳамкорликка бағишланган саммитда нега мазкур анжуманга унумли ҳал алоқдор бўлмаган масала қўтарилиб, Афғонистондаги вазиятга оид муражаатнома қабул қилинди, деган савол туғилиши табиий. Гап шундаки, Афғонистон можадроси минтақа мамлакатларининг иқтисодий манфаатларига қатта тўсик бўлиб турибди. Минтақа мамлакатларининг мазкур давлат ҳудудидан ўтувчи қўшма ва қўшма йўллар орқали Ҳиндистон ва Покистонга, кейин Ҳинд океани орқали Жаёуби-Шарқий Осиё ва бошқа минтақаларга чиқиш имконияти чекланиб қолган. Масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Айни пайтда бу давлатларга вазият тобора мураккаблашиб бораётди. У террор ва нарқобизмсиз марказига, шунингдек, ҳокимият илғи-жид бўлган томирлар ўртасидаги қўшма кўшма майдонига айланган улуғдир. Жаҳон ҳамжамиятининг савий-ҳаракатларига қарамай, бу киргизилган тўхтатишнинг илоҳи бўлмапти.

Ақинча, вазият издан чиқиб, ҳатарилиш тобора кенгрок тарқалиш ҳавфи келиб чиқмоқда. Бу эса биринчи навбатда, минтақамиз мамлакатларига жиддий таҳдиддир.

Президентлар томонидан қабул қилинган муражаатномада БМТ, ЕОҲТ, ИСКО конференцияси таъкилоти, шунингдек, БМТ Ҳавфсизлик кенгашининг доимий аъзоси бўлган мамлакатлар ўз таъсирини ўтказиб, афғон муаммосини тезроқ ва адолатли ҳал қилишга қарор қилди. Шу ўринда саммит якунида ўтказилган матбуот анжуманида ЎЗА мухбирининг шу масаладаги саволига Ислам Каримов қайтарган жавобга тўхталмоқ жоиз. Мамлакатимиз раҳбари мазкур таъкилоти давлатларининг халқаро миқёсда бўлган муаммоларга етарлича эътибор қаратаётганини алоҳида таъкидлади.

— Бу борадаги савий-ҳаракат бизни қонтирмайди, — деди жумладан, Ислам Каримов. — Чўки бугунги кунда афғон можадроси маҳаллий ёки минтақавий эмас, жаҳоншумул муаммага айланган. Афғонистонда тайёргарликдан ўтган террорчилар дунёнинг турли бурчакларида қўруқчиликлар содир этаётди. Бу ерда илдиш отган нарқобизм-несс қўллаб-қувватлаган вабо қаби тарқалмоқда.

15 июнь куни Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг Тожикистон расмий ташрифиде бошланди. Мамлакатимиз раҳбарининг бу қўшни давлатга илк бор буюрган мазкур макомдаги ташрифиде ҳақида гапиршдан олдин 14 июнь оқимода рўй берган ҳажонли қовқожа тўхталиб ўтиш жоиз. Шу кўни Душанбеда «Ҳоким Борбод» санъат саройида Ислам Каримовнинг Бағишланган расмий ташрифига бағишланб, Ўзбекистон ва Тожикистон санъат усталарининг катта концерти ўтказилди. Тўлпанлар саройига кириб келган икки мамлакат президентларини самийи оқшчилар билан қўлиб олди. Залда ҳўм сўрган ҳажонли ва қўшниликдаги тожик халқининг Қўрбошимизга бўлган улкан ҳўрмат ва муҳаббатини кўриш қўйин эмасди.

Тadbирнинг энг ҳажонли қисми концерт акунида эс берди. Президентлар савҳага қўтарилиб, Имомали Раҳмонов мамлакатимиз раҳбарини тожик зами-нага ташрифиде билан қўтлар

жик халқи Ислам Каримовнинг Душанбега ташрифиде қанчалик интиқили билан қўтганини намоён этди.

Энди ташрифининг расмий қисми ҳақида. Дастлаб, дастурда қўзда тутилганидек, Ўзбекистон ва Тожикистон президентларининг яқин-яқин сўхбати бўлиб ўтди. Унда мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий-иқтисодий ва сўвсий алоқаларнинг бугунги аҳоли, минтақавий муаммолар ҳамда икки давлат учун муҳим бўлган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Мамлакатларимиз иқтисодий эришчилар, уларнинг тақдирини турлича келди. Жумладан, Ўзбекистон мушаккилчилиги илк йилларидан бошлаб, ўз тараққиёт йўлини белгиланб, мамлакатининг иқтисодий-иқтисодий аҳолини яқинлаш ҳаракатида бўлган эса Тожикистон фуқаролар уруши гирдобиде қолди. Бу эса тожик халқи бошига миқли қўрилмаган қўлфатлар келтирди. Бироқ Тожикистон халқи бу муаммонини ҳал қилишга муваффақ бўлди — миллий тўтовуликка эришилди, аҳоли турмуши ҳам маромига туша бошладди. Ўзбекистон ва Тожикистон ўртасидаги муносабатларнинг янги босқичи айнан шу даврга тўғри келади. Сўнгги йилларда мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий, сиёсий алоқаларда сезиларли ўзгаришлар юз бера бошладди. Ўзаро товар айирболаш ҳажми орди.

Жараёнларнинг бундай тез сўрбатда ривожлана бориши эса томирларни Ўзаро ҳамкорликнинг янада қўнайитиришга қўрмоқда. Ўзбекистон ва Тожикистон расмий делегацияларининг тор доирадаги ва кенгайтирилган тарихийдаги музокаралариде асосий диққат-эътибор айнан мана шу ҳамкорлик йўналишларини белгиланб олишга қаратилди. Музокараларда ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантириш, асосий учун тегишли ҳуқуқий асослар яратиш, барча соҳалардаги мавжуд ҳамкорлик қўламини кен-

гайтириш қаби масалалар муҳокима қилинди.

Музокаралар сўнгиде томирлар абадий дўстлик, жини-тичларини ўзаро топшириш тўғрисидаги шартномалар, чегараларни делимитация қилиш ҳақидаги меморандум, ҳуқуқий аҳборот алмашиш ҳамда суд экспертизаси соҳасида ҳамкорлик босида битимлар имзоланди.

Улар орасида икки мамлакат ўртасидаги абадий дўстлик ҳақидаги шартнома, айниқса, алоҳида эътиборга молик. Ўзбек ва тожик халқлари дўстлиги минг йилларга бориб тақалади ва бу биродарлик қўн синоваларга бардош берган. Икки халқ яқин-яқин кўнларини бирга кечирган. Ислам Каримов матбуот анжуманида таъкидлаганидек, Абадий дўстлик ҳақидаги ҳўж-жат аслида, бизнинг минг йиллар билан ўлчанадиган қардошлигимизнинг расмийлаштирилиши бўлди.

Айни пайтда Ўзбекистон раҳбари имзоланган ҳўж-жатларининг сонини қўнайитиришдан ҳам қўра, уларнинг ижросини таъминлаш муҳими-лигини таъкидлади. Мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиш томирларининг бир-бирига ўзаро ишончи ўта муҳимдир, деди Қўрбошимиз. Таъкидламоқ керакки, бугун Ўзбекистон ва Тожикистон ўртасида шундай мушаккам ишонч бор. Бу эса алоқаларимизнинг истиқболли порлоқ эканидан далолатдир.

Мамлакатимиз раҳбарининг Душанбе шаҳри эйиллилари ва жамоатчилиги билан учрашуви ҳам жуда ҳажонли ўтди. Имомали Раҳмонов Ислам Каримовнинг Тожикистонда тинчлик ўрнатиш йўлида қўрсаган улкан хизматлари тўғрисида гапирди. Жумладан, бир неча йил бурун, мамлакатда биродарчилик уруши авж олган пайтда Қўлоб шаҳри саккиз ой иқтисодий камалда қўлиб кетган эди. Шаҳардаги ўн заводи олдида бир парча он илғидада юрган ўнлаб одамлар очдан ўлганди. Ана шундай аянқли шароитда Ўзбекистон, унинг баргирек раҳбари ёрдамга келди. Термиздан ўн ортгилан вертолётлар Қўлобга тинимсиз қатнагани, ахли Қўлоб Ислам Каримовга соғлиқ-омонлик ва узоқ умр тилаб парвардигорга илтижо қилгани ҳали ёлғизиде, деди И. Раҳмонов.

— Ислам Каримовнинг Тожикистон халқига қўрсаган бундай ёрдамлари ҳақида яна қўллаб-қувватлаш келтириш муҳими, — деди Тожикистон раҳбари. — Биз бу соҳавателлигини, жўмрлиқларини ҳеч қачон унутмайми.

Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Тожикистон Республикасига буюрган илк расмий, ҳатто бемалол тарихий деб аташ мумкин бўлган ташрифиде жуда қўтаринки ва самийи раҳида ўтди. У айни пайтда, томирлар алоҳида таъкидлаганидек, самарали ҳам бўлди.

Айни пайтда Ўзбекистон раҳбари имзоланган ҳўж-жатларининг сонини қўнайитиришдан ҳам қўра, уларнинг ижросини таъминлаш муҳими-лигини таъкидлади. Мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиш томирларининг бир-бирига ўзаро ишончи ўта муҳимдир, деди Қўрбошимиз. Таъкидламоқ керакки, бугун Ўзбекистон ва Тожикистон ўртасида шундай мушаккам ишонч бор. Бу эса алоқаларимизнинг истиқболли порлоқ эканидан далолатдир.

Мамлакатимиз раҳбарининг Душанбе шаҳри эйиллилари ва жамоатчилиги билан учрашуви ҳам жуда ҳажонли ўтди. Имомали Раҳмонов Ислам Каримовнинг Тожикистонда тинчлик ўрнатиш йўлида қўрсаган улкан хизматлари тўғрисида гапирди. Жумладан, бир неча йил бурун, мамлакатда биродарчилик уруши авж олган пайтда Қўлоб шаҳри саккиз ой иқтисодий камалда қўлиб кетган эди. Шаҳардаги ўн заводи олдида бир парча он илғидада юрган ўнлаб одамлар очдан ўлганди. Ана шундай аянқли шароитда Ўзбекистон, унинг баргирек раҳбари ёрдамга келди. Термиздан ўн ортгилан вертолётлар Қўлобга тинимсиз қатнагани, ахли Қўлоб Ислам Каримовга соғлиқ-омонлик ва узоқ умр тилаб парвардигорга илтижо қилгани ҳали ёлғизиде, деди И. Раҳмонов.

— Ислам Каримовнинг Тожикистон халқига қўрсаган бундай ёрдамлари ҳақида яна қўллаб-қувватлаш келтириш муҳими, — деди Тожикистон раҳбари. — Биз бу соҳавателлигини, жўмрлиқларини ҳеч қачон унутмайми.

Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Тожикистон Республикасига буюрган илк расмий, ҳатто бемалол тарихий деб аташ мумкин бўлган ташрифиде жуда қўтаринки ва самийи раҳида ўтди. У айни пайтда, томирлар алоҳида таъкидлаганидек, самарали ҳам бўлди.

Айни пайтда Ўзбекистон раҳбари имзоланган ҳўж-жатларининг сонини қўнайитиришдан ҳам қўра, уларнинг ижросини таъминлаш муҳими-лигини таъкидлади. Мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиш томирларининг бир-бирига ўзаро ишончи ўта муҳимдир, деди Қўрбошимиз. Таъкидламоқ керакки, бугун Ўзбекистон ва Тожикистон ўртасида шундай мушаккам ишонч бор. Бу эса алоқаларимизнинг истиқболли порлоқ эканидан далолатдир.

Мамлакатимиз раҳбарининг Душанбе шаҳри эйиллилари ва жамоатчилиги билан учрашуви ҳам жуда ҳажонли ўтди. Имомали Раҳмонов Ислам Каримовнинг Тожикистонда тинчлик ўрнатиш йўлида қўрсаган улкан хизматлари тўғрисида гапирди. Жумладан, бир неча йил бурун, мамлакатда биродарчилик уруши авж олган пайтда Қўлоб шаҳри саккиз ой иқтисодий камалда қўлиб кетган эди. Шаҳардаги ўн заводи олдида бир парча он илғидада юрган ўнлаб одамлар очдан ўлганди. Ана шундай аянқли шароитда Ўзбекистон, унинг баргирек раҳбари ёрдамга келди. Термиздан ўн ортгилан вертолётлар Қўлобга тинимсиз қатнагани, ахли Қўлоб Ислам Каримовга соғлиқ-омонлик ва узоқ умр тилаб парвардигорга илтижо қилгани ҳали ёлғизиде, деди И. Раҳмонов.

— Ислам Каримовнинг Тожикистон халқига қўрсаган бундай ёрдамлари ҳақида яна қўллаб-қувватлаш келтириш муҳими, — деди Тожикистон раҳбари. — Биз бу соҳавателлигини, жўмрлиқларини ҳеч қачон унутмайми.

Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Тожикистон Республикасига буюрган илк расмий, ҳатто бемалол тарихий деб аташ мумкин бўлган ташрифиде жуда қўтаринки ва самийи раҳида ўтди. У айни пайтда, томирлар алоҳида таъкидлаганидек, самарали ҳам бўлди.

Айни пайтда Ўзбекистон раҳбари имзоланган ҳўж-жатларининг сонини қўнайитиришдан ҳам қўра, уларнинг ижросини таъминлаш муҳими-лигини таъкидлади. Мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиш томирларининг бир-бирига ўзаро ишончи ўта муҳимдир, деди Қўрбошимиз. Таъкидламоқ керакки, бугун Ўзбекистон ва Тожикистон ўртасида шундай мушаккам ишонч бор. Бу эса алоқаларимизнинг истиқболли порлоқ эканидан далолатдир.



публикамиз спорт ишқибозларининг дилларини шод этди. Ишқибозлар ўз фанатизмидеги йирик галабалардан бирини қўлга киритган ўзбек теннисининг аш юлдузи Ирода Тулагановани узоқ вақт олқилишди. Айниқса, Тошкент шаҳар ҳокими Қозим Тулаганов хўр иккала қатнашчига зар дўғли ва қончолар қий-ғизганда спортнинг тинчлик, дўстлик ва тараққиёт элчиси эканлигига яна бир қарра амин бўлди. Ирода Тулагановага турнирнинг энг назоқатли ва мафтўнқор ўйинчиси сифатида Тошкентнинг «Оқшом» газеталарининг ҳам махсус совғаси топширилди.

Дилшод ИСРОИЛОВ. СУРАТДА: қўллардан тақдирлаш маросимида таъкидлаш.

Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.



ИРОДА — «TASHKENT OPEN» ФОЛИБИ!

Биз аввал ҳамшакримиз Ирода Тулаганованинг турнирдаги аҳойиб галабаларини, унинг яқин спорт формасида эканлиги тўғрисида хабар берганидек, ўтган жўма кўни Ирода учун ҳал қилувчи бахслар ўтказилди. Зеро у дастлаб яқин тартибда ярим финалга чиқиш учун россиялик Елена Бовина билан қўтга тушиб 6/3, 3/0 (рақиб жароҳатли тўғрйли) ҳисобида галаба қўзган ҳолда яна бир поғона илғарилди.

Сўнг эса И. Тулаганова — А. Запорожанова жуфтлиги Касони — Островскаяларнинг энгил тарихида 6/1, 6/2 ҳисобида энгил, финалга йўлланма олди.

Жуфтликлар ўртасида эса хитойлик спортчилар — На Ли ва Тинг Лилар ҳам шундай шарафни қўлга киритишди.

Шанба кўни дастлаб Ф. Скиавоне (Италия) ҳамда И. Кван Йи (Хитой) финалчини аниқлаш учун қўтга тушди. Бунда хитойлик спортчининг рейтинг ра-

қами бирмунча юқори бўлса-да қўтлалганда у 6/2, 7/6 (3) ҳисобида мағлубиятга учради.

Ирода Тулаганованинг рақибини Сара Питковски (Франция)нинг ошқонан хасталиги тутиб қолганлиги сабабли иккинчи ярим финал учрашуви ўтказилмасдан Ирода ҳам ҳал қилувчи бахсга йўлланма олди.

Шундай қилиб шанба кўни Ирода Тулаганова Анна Запорожанова билан бирга На Ли ҳамда Тинг Ли (Иккови Хитой)ларга қарш жуфтликлар ўртасида қўлибни аниқлаш мақсадида қўтга тушди. Биринчи сетини Тулаганова — Запорожанова жуфтлиги 6/3 ҳисобида ўз фойдасига тутатди. Иккинчи сетда ҳам улар 2/1 ҳисобида олдинда эди, бироқ шу дақиқад

Тошкент метроси-нинг хизматидан ҳам-шаҳарларимиз ва пойтахтимиз меҳмон-лари ҳамини миннат-дорлар. Шу боис ҳам пойтахтимиз аҳолиси жадал суръатларда бунёд этилаётган 16,5 километрни ташкил этувчи метронинг «Юнусобод» йўнали-шида бунёдкорлик ишларининг ниҳояла-ниши, унинг бекатла-рида вагонлар катно-ви йўлга қўйилишини сабрсизлик билан кутишмоқда.



Метро

«ЮНУСОБОД» Йўналишида



13 бекатни бирлаштирувчи ушбу йўналишнинг биринчи навбати, яъни 7,5 километрни ташкил этувчи 6 та бекатда қурилиш-тиклаш ва пардозлаш юмушлари қизғин олиб боришмоқда. Албатта, бу борада «Тошметроқурилиш» бирлашмасига қарашли қурилиш ва механизация бошқармалари бунёдкорларининг ҳиссалари каттадир. Ҳар бири замонвий ҳамда шарқона меъморчилик ютуқлари билан уйғунлашган ҳолда безалувчи, исмлари жисмларига мос ҳолда пардозланган «Лоҳутий», «Юнус Ражабий», «Абдулла Қодирий», «Минор», «Бодомзор» ва «Ҳабиб Абдуллаев» бекатларида қурилиш ишлари 2000 нафарга яқин қурувчи жалб этилган. Вақтдан, материалдан, техникадан унумли фойдаланаётган ер ости қасри бунёдкорлари ҳамшаҳарларимизни ўз меҳнатлари маҳсулидан тезроқ баҳраманд этиш ниятида ғайрат қилишмоқда.

Йўналишнинг «Юнус Ражабий» деб номланувчи

бекатида бўлганимизда бунинг яна бир бор гувоҳи бўлди. Ушбу бекатда қазилар ҳамда қурилиш-тиклаш ишлари лойиҳа асосида олиб боришмоқда. «Тошметроқурилиш»га қарашли 2-қури-

лиш-монтаж бошқармаси-нинг ҳамда механизация бошқармасининг 100 нафардан зиёд қазувчи, ғишт терувчи, булызгери, кран ҳайдовчи-си ва бошқа касб эгалари 3 та звенога бўлинган ҳолда 2

сменада меҳнат қилиш-моқда.

— Ҳар бир касб эгаси ўз вазифасини тўла англагани ва ҳамжihatликда иш юритаётгани боис ҳам, — дейди участка бошлигининг ўринбосари Одил Шокиров, — кундалик режаларимиз ортиси билан адо этилмоқда. Албатта, ер ости қасрини бунёд этиш осон иш эмас, унинг ўзига яраша қийинчиликлари, машаққат ва муаммолари бор. Лекин бизнинг қурувчиларимиз техника кучига, ўзларининг тажрибасига суянган ҳолда иш юритиб сифатта, меҳнат унумдорлигига алоҳида эътибор қаратишмоқда. Мақсадимиз метро хизматидан фойдаланувчиларга қулайлик яратиш, уларнинг узогини яқин қилишга муносиб улуш қилишдир.

Бугунги бажарилаётган ишлар ана шу муносиб улушдан нишона бўлса, жамоа ютуғига ўз ҳиссасини қўшаётган Шораҳмат Шоолимов, Қобил Гафуров, Алексей Мотовилов, Николай Ноздринларнинг меҳнатлари ҳам келгусидаги муваффақиятга, одамлар олқишига пухта заминдир. Ушбу йўналишдан поездлар катнови йўлга қўйилганда, албатта миннатор қалблар бунёдкорлар меҳнатига ҳам таҳсинлар ўқиши, шубҳасиз.

Дилноза ҒИЁСОВА. СУРАТЛАРДА: (чапдан) қурувчи Шораҳмат Шоолимов звено сардори Николай Ноздрин билан; ер ости ишлари бажаришмоқда; тоғ устаси Андрей Урбанович, сардор Қобил Гафуров, ишчи Алексей Мотовилов бугунги режа ҳусусида маслаҳатлашмоқда.

Рустам Шарипов олган суратлар.

УЧ ЯРИМДАН — БЕШ ЁШГАЧА...

Авалги суҳбатларимизда билиш усуллари турлича бўлган гўдаклар уч ёшга етгандаёқ бир-бирларига мутлақо ўхшамай қолишларини кўргандик. Гўдакларнинг ташқи муҳитдан келадиган ахборотни қабул қилиб, ўзлаштириб, сўнг жавоб берадиган усули хануз улар сезги аъзоларининг туғма хусусиятлари билан белгиланишига эътиборингизни торттишни истардик.

Болаларнинг мактабгача ёшдаги бутун даврини кузатадиган бўлсак, билишнинг уч хил усулини ўзлаштирган гўдаклар ўртасидаги фарқ янада кўпроқ кўзга ташланишининг гувоҳи бўламиз. Масалан, билиш усули бўйича кузатувчи (томошабин) бўлган Лола уч ёшдан кейинги икки йил мобайнида ўз фикрларини қисқа ва унча пухта ўйланмаган ибораларда баён қилишда давом этади. У ҳамини бир қўшни бола билан ўйнайди. Мабодо болалар кўпайишиб қолса, у дарҳол четга чиқиб олиб, уларни кузатишга ўтади. Аввалгидай тўлақонли ҳаракатларни талаб қилувчи югуриш, сакраш ўрнига тўпни шатаптилаб ўтириш кўпроқ ёқайди. У бошқотирмалар, ўйинчоқ кўприклар ва қалъаларни бунёд этишни хўш кўради ҳамда ёлғиз ўйнашга кўпроқ мойил.

Лола беш ёшга етганда босма ҳарфларда алифбонинг барча ҳарфларини ёддан ёзиб бера олади, дугоналарининг исмларини ҳам ёзишни ўрганиб олган.

Лола қанчалик «ичимдагини тоғ» бўлса — Раҳима (тингловчи) шу даражада сергап. У нутқда пухта ўйлаб тузилган анча мураккаб гаплардан фойдаланади ва боғча опаларини ҳар қуни янги-янги сўзларни тилга олиш билан ҳайратда қолдиради. Раҳима у ёки бу эртанги майда-чуйдаларига тафсилотлари билан айтиб беришни ёки шеър ва қўшиқларни такрорлаши мумкин. Кўпчилик билан мулоқотни ёқтириши, қарийб ҳамма тенгдошлари билан дўстлашиб олганига ҳам ажабланмас бўлади.

Лекин Раҳима аввалгидай санъат, ҳунармандчилик ҳамда ижодий ҳаёларастликни талаб этувчи ўйинчоқларга камдан-кам қизиқади. У босма ҳарфларда ёзишни билмайди, биронта нарсани чизиб беришни сўрасангиз, ғоят беўхшов ва нўноқ расм чизади-ю унга боғлаб яхшигина ҳикоя айтиб беради. Айни пайтда у жисмоний фаолликни, ҳаракатларни талаб қилувчи ўйинлардан ўзини четта олади, ҳаво бузилганда эса — уйига қилиб кетади.

Киришимли Раҳимага нисбатан тиниб-тинчимас Усмонжоннинг нутқи анча нўноқ, ҳатто гапларни тушунишда ҳам қийналишини куз-

атиш мумкин. Ҳатто беш ёшга тўлганда ҳам у ўз фикрини сўзлар ўрнига кўпроқ шеригини туртиб, у ер-бу ерини ушлаб, тушунтиришга ҳаракат қилади. Усмонжон жуда ёш-лигиданоқ оила аъзолари, дўстлари, тарбиячиларига ёпишқоқлиги билан ажралиб туради. Таниш кишиларини маҳкам қучоқлаб олиш одати билан ҳам атрофдагиларни ажаблантиради.

Усмонжон жуда серҳаракат — у велосипедда учини, ёғочларга тирмашиб чиқини, футбол ўйнаши, ўзидан икки ёш катта болалар билан баравар турли ҳаракатлар қила олиши билан ажралиб туради. Лекин мактабгача ёшдаги унинг муаммоси сақланиб қолаверди — миянинг иш фаолиятини ривожлантирувчи фаолият турлари билан шуғулланишга унда на сабр-тоқат ва на ўтира олиш қобилияти етишмайди. Рақамларни ёзиш, ашулани ўрганиш, алифбонинг такрорлаш учун кузатиш ва тинглаш кўникмалари бўлмагани учун Усмонжон тезда бошқа нарсаларга жалб, ҳайвонлар овозини қилиб қичқиради ёки ўртоғини чимчилаб олади.

Шундай қилиб, мактабгача ёшдаги даврда турли характердаги болаларнинг турли йўналишдаги билиш қобилиятлари ривожлана бориши билан бирга, уларнинг билишнинг бошқа усуллари бўйича зарур кўникмалари йўқлиги тобора кўпроқ сезила боради. Шунинг учун ҳам ота-оналар ва боғча тарбиячилари гўдакларда билиш усуллари бўйича етишмайдиган кўникмаларни тарбиялашга алоҳида эътибор беришлари керак бўлади.

Масалан, билиш қобилияти бўйича кузатувчи (томошабин)лар гуруҳига кирувчи гўдаклар ёлғиз шуғулланишни тақозо этадиган турли бошқотирмалар, ўйинлар, «конструкторлик»ка кўпроқ қизиқишади. Бинобарин, тарбиячилар боланинг шу хусусиятини ҳисобга олиб, уни аста-секин жисмоний фаолликни талаб этувчи ўйинларга торттишлари керак. Биргаликдаги фаолиятга йўналтирилган ҳаракатлар, мусиқа, тўлақонли жисмоний юк берадиган очик ҳаводаги ўйинлар кузатувчи (томошабин)нинг эшитиш ва ушлаб (пай-наслаб) сезиш аъзолари фаолиятини кучайтириб боради ҳамда тинглов-

чилик ва тиниб-тинчимаслик кўникмаларини ҳосил қилишга ёрдам беради.

Сергап тингловчи эшитиш орқали оламни ўрганади. Бу гуруҳга мансуб гўдаклар кўпроқ савол беришни, тинмай бидирлашни, нималарнидир ўзларича тушунтиришни яхши кўришади ва бу жараённинг ҳаммаси эркин муҳитда содир бўлиши керак. У ўзини вақтини банд қиладиган очикликлар, машиналар, конструкторлар ва бошқа ўйинчоқларни рад этиш туфайли гимнастика залларида ҳар кун шуғуллантирувчи ва турли хунарлар билан таништирувчи ҳамда боланинг мускулларини ривожлантирувчи ҳаракатга жалб этиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Тиниб-тинчимаслар гуруҳига мансуб гўдакларга кенг маконлар — очик майдонлар, гимнастика зали кўпроқ ёқайди. Фақат ҳаракатларини чеклаб, қалам-қоғоздан фойдаланиб бажариладиган вазифалар билан шуғулланишга мажбур этувчи тарбиячи унинг ғашига тегади. Шунинг унутмаслик кераки, тиниб-тинчимас ўз маҳорат кўникмалари бўйича камчиликларини аниқ-равшан ҳис этади. Бундай болалар тобора мураккаблашиб борувчи ҳаракат кўникмаларини ривожлантиришни рағбатлантириб боришга муҳтож бўлади.

Тарбиячи ҳаракатларидан оддий нусха кўчириш ўрнига ўз-ўзини эркин намоён этиш имконини берувчи унча мураккаб бўлмаган машғулотлар аста-секин тиниб-тинчимаснинг «кўз-қўл» кўникмаларини ривожлантиришга қўмаклашиши мумкин. Бундай машғулотлар ўйин тарзида уюштирилиши ва масалан шашкалардан минора ясашдан иборат бўлиши мумкин.

Хуллас, боғча ёшида 3 дан 5 ёшгача даврда гўдакларни тарбиялашда уларнинг туғма билиш қобилиятларини ривожлантира бериш билан бирга улар қўлламайдиган бошқа билиш усуллари бўйича кўникмалар ҳосил қила бориш муҳим аҳамиятга эга. Бунда ота-оналарнинг боғча тарбиячилари билан амалий ҳамкорликлари, бамаълаҳат иш тутишлари керак бўлади. Олимларнинг фикрларига қўра, норасида фарзандларини мактабга тайёрлашда билишнинг ҳар уччала усули бўйича муайян тажриба ва кўникама ҳосил этишга эришиш уларнинг савод чикариш ва илм чўққиларини аста-секин эгаллаб боришларида каттагина имкониятлар яратаяди.

Аъзамхўжа АҚРОМОВ, меҳнат фахрийси.

Хабарингиз борми?

ОМАД КУЛИБ БОҚҚАНАЛАР

Маълумки, «Наврўз» хайрия жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими ўтган йилда ўзининг фаолиятини янада ривожлантириш, турли тadbирларни муваффақиятли ўтказиш, аҳолига кўрсатилаётган меҳр-мурувват ва хайр-эҳсонни ошириш мақсадида «Аёл бахти» номли лаҳзалик пул-буюм хайрия лотереясини муомалага чиқарган эди.

Айни кунгача кўпгаб инсонларга омад кулиб бокди ва ушбу лотереялар ҳозирда ҳам халқ банки алоқа бўлими шохобчаларида, газета дўконларида ва жамоатчи, хусусий тadbиркорлар орқали нақд пулга сотилишмоқда. Нархи 100 сўм бўлган ушбу лотереянинг 100, 1000, 2500, 5000 сўмгача миқдордаги пул ютуқлари билан бирга республикамизда ишлаб чиқарилаётган «Тик», «Дамас», «Нексия» русумли автомобиллардан 20 таси энг бахтли ва омадли инсонларга nasib этади.

Шуни қувонч билан айтиш лозимки, ҳозиргача пул ютуқлари билан бир қаторда 9 нафар ҳамюртимизга енгил автомобиллар nasib этди.

Бундай бахтга фарғоналик Исомидин Тожибоев, Абдуҳалим Қосимов, андижонлик Хошимжон Сормонов, Мўйдин Тошпўлатов, Абдуолим Холмиров, Дўшанбек Абдураҳмонов, Тошкент вилоятидан Андрей Шевчук, наманганлик Муталли Тожибоев, ҳоразмлик Ғайратбек Каримовлар мушарраф бўлишди.

Ютук эгаларига автомобиллар навбати билан тантанали равишда топширилмоқда. Қолган 11 та энг катта ютук эса омадли инсонларни кутмоқда.

— Бундай омаднинг менга кулиб бокди, — дейди андижонлик ишчи Хошимжон Сормонов, — нафақат мени, бутун оила аъзоларимизни қувонтирди. Саховатли иш-

ларнинг бошида турган «Наврўз» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимига ўз миннатдорчилигини билдиран ва барча ҳамюртларимизга ҳам кейинги ўйинларда омад тилайман.

«Аёл бахти» номли лаҳзалик лотерея ўйинлари Соғлом авлод йилида ҳам кўпгаб ҳамюртларимизга қувонч бахш этади ва ундан тушган маблаг мурувват ва саховат йўлида сарфланади.

Шарифа ИЛЁСОВА. СУРАТДА: ютук соҳибларидан бири андижонлик Хошимжон Сормоновга Тошкент шаҳар «Наврўз» хайрия жамғармаси расиси Калон Шодиев «Тик» автомобиласини қалитини топширмоқда.



Саховат

Яқинда «Шарк» нашриёт-матбаа концернининг «Шарк-Континент» маънавият ва маърифат марказида хайрия тadbир ўтказилди. Унга Чилонзор туманидаги 23-меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари таширф буорди.

БОЛАЛАР ҚУВОНГАНДА

100 нафардан ошқ болаларга турли мавзуда викториналар, танловлар, хушчақчақ кўнгилчоралар ўйинлар ташкил этилди. Бунда болаларнинг ўзлари ҳам иштирок этишди. Уларга «Нестле» корпорацияси акратган совғалар ҳамда «Шарк» нашриёт-матбаа концернида чоп этилган янги китоблар тақдим этилди.

— Мана болаларимиз бир неча йилдан бери концерн марказида ўтказиладиган турли байрам тadbирларида иштирок этишмоқда, — дейди 23-меҳрибонлик уйи директори Светлана Килидишова. — Улар янги йил, Наврўз байрамларида бизни йўқлаб ҳам маънавий, ҳам моддий ёрдам кўрсатишмоқда. Биз бундан жуда миннатдоримиз.

Дарҳақиқат, болалар қувончига нима етсин. Концерн маънавият ва маърифат маркази томонидан болалар, ёшларнинг вақтини мазмунли ўтказиш учун тadbирлар режалаштирилмоқда. Бу ерда турли учрашувлар, концерт ва дискотекалар ўтказилади. Бундан ташкари шейтинг, инглиз тилини ўрганиш, тикуччилик, рақс ва бошқа тўғрақлар фаолият кўрсатади. Ниятилла Мухамедов.

Кўзга кўринмасрок, лекин зарур бир касб борки, бу касб эгасига ҳамманинг иши тушади. Бу — нотариуслик касби. Янги уй-жой сотиб олсангиз, янги олган машинангизни расмийлаштирасиз, фарзандларингизга мерос қолдирасиз, ҳуқуқингизни ҳимоя қилиш учун ҳужжатларингизни расмийлаштирасиз — барча ҳолларда нотариусга мурожаат этасиз.

1-Яккасарой нотариал идораси давлат нотариуси Васила Аъзамхўжаеванинг олдида куннинг қайси пайтида борманг, доимо хонаси одамлар билан гажум бўлади. Хушмуомала, хушчақчақ Васила она келувчиларнинг ишини тезроқ битириб, ташвишларидан фориғ этишга интилади. У йитирма йилдан буён шу ерда меҳнат қилиб, жамоа орасида иззат-ҳурмат топан.

— Васила она, ҳар бир касбнинг ўзига хос машаққатлари бўлади, айниқса сизга жуда чигал, қийин ишлар билан мурожаат қиладилар. Сиз турли феъл-атвордаги одамлар билан муомалада бўласиз. Одамлар кўнглига йўл топиш, «огрик»ларига малҳам бўлиш эса ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Сиз ҳуқуқшунос касбини танлаб тўғри қилганимиз? Болалик, ўсмирлик чоғларингизда қим бўлишни орзу қилгансиз?

— Ҳуқуқшунос бўлишни болалигимдан орзу қилганман. Ҳар бир инсон ўзи яшаётган жамиятнинг қонуниларини ҳурмат қилиши ва тан олиши зарур. Шу билан бирга инсон ўзи қандай ҳақ-ҳуқуқларга эга эканлигини билиши керак. Ҳаммамизга маълумки, қаред қонун устувор бўлса ва унга ижтимо-

нан рия қилинса ўша ерда моддий-маънавий юксалиш, ишда қўт-барак бўлади. Фуқаропарвар ва ҳуқуқий баркамол жамият барпо этаётган эканмиз, у биздан ҳар

сан», дейишарди. Бир умр ноҳақлик билан чиқиша олмаيمان.

— Кейинги йилларда одамлар орасида меҳр-оқибат кўтарилиб кетаяпти деган гап-

Касбинома

НОТАРИУСГА МУРОЖААТ ЭТГАНМИСИЗ?

бир қонунга алоҳида эътибор беришимизни, бурчимизга масъулият билан қарашимизни талаб этади.

Самимий муносабат бизнинг ишимизда фуқаролар қалбига йўл топишнинг бош мезонидир. Бизга мурожаат этадиган одамларга қонунга биноан жавоб излаб ёрдам беришга ҳаракат қиламиз. Бу касбни бекорга танламаганман. Болалик чоғимдаёқ бир сўзли, ҳаққий эдим. Мактабда ўқиб юрган пайтларимда жамоат ишларида фаол қатнашар эдим. Менинг хатти-ҳаракатларимни кўрган устозларим ҳам, онам ҳам: «Сен катта бўлсанг юрист бўл, бир ишни бошласанг охирига етказмай қўймай-

сўзларга қандай қарайсиз? Нотариус сифатида оилавий келишмовчиликларга кўп дуч келсангиз керак-а?

— Одамлар орасида меҳр-оқибат кўтарилиб кетаяпти деган фикрлар афсуски, тўғри. Чунки бунини иш фаолиятини кўпроқ ташкил этиш тарафдориман. Аёл ҳам ишласин, ҳаётда орқалда қолмасин, ҳам ўзининг буюк тарбиячи эканлигини унутмасин. Фарзандлар тарбиясида оналар биринчи ўринда туради. 2000 — Соғлом авлод йилида фарзандларимизни нафақат жисмонан, балки маънан ҳам баркамол инсонлар бўлиб етиштишлари учун бизда ҳамма имкониятлар етарли.

Суҳбатни Маълүра НАБИЕВА ёзиб олди.

Абу Мансур ал-Мотуридий таваллудининг 1130 йиллигига

КАЛОМ ИЛАМИНИНГ АСОСЧИСИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра шу йил кузда калом илмининг асосчилари билан бир, ҳадис ва фикх оламининг раънакига улкан ҳисса қўшган йирик аллома, буюк ватандошимиз Абу Мансур ал-Мотуридий таваллудининг 1130 йиллиги мамлакатимизда кенг нишонланади.

Мусулмон оламида шухрат қозонган аллома илмий-диний меросининг халқимиз маънавий-руҳий ҳаётидаги ўрни беқиёс, беулқовдир. Мустақил мамлакатимизда унинг бой меросини авайлаб-асраш, қадрлаш ва жамиятнинг баркамол фуқароларини тарбиялашда ундан оқилона фойдаланиш учун шарт-шароитлар яратилмоқда.

Калом илмига асос солган мутафаккир бобокалонимиз нафақат ислом илм-фани, фалсафаси, маънавияти учунгина эмас, балки ўз фаолияти ва беназир мероси билан жаҳон илҳийоти илми, умуминсоний маънавият ва қадриятлар тараққиётига ҳам қўли таъсир қўратган. Ул зот 853 йилда Самарқанднинг шимоли-шарқий тарафдаги Мотуридий қишлоғида таваллуд топтирган. Ибтидоий мактабда савод чиқариб, сўнгра Қўқанддаги Работи Ғозий мазееси масжид-мадрасасида тахсил қўрганлар. Устозлари Мухаммад ибн Фазл аконди исломия, илҳийотдан дарс берганлар.

IX асрнинг иккинчи, X асрнинг биринчи ярми исломий фан ва маърифатнинг гуллаб-яшнаган даври эди. Олиму фузало ва уламолар масжид, мадрасаларда ўз фикр-мулохазалари, тарихий воқеаларга муносабатларини эркин баён қилганлар. Натижада турли гуруҳлар, оқимлар пайдо бўлган. Бахс-мунозаралар авж олган. Абу Мансур ал-Мотуридий дўсти Абулқосим Ҳаким ас-Самарқандий билан

лан каломдан ажралиб чиққан гуруҳлар билан мурасасиз бахс-мунозаралар олиб боришган ва улардан ҳаммиша ғолиб келишган. Абу Мансурнинг «Ислом ул-худо» фахрий унвони ана шу маънавий ғалабанинг эътирофи этилишидир. Турли фикрлар, ривоятлар бир-бирига зид ҳар хил бидъатлардан ақидани эътиқодларни омон сақлаш мақсадида калом илми вужудга келди. Мотуридий калом илмининг асосчиларидан бири сифатида майдонга чиқди. Буюк ватандошимиз асос солган ровия, «Мотуридия» деб аталади. Имом ал-Мотуридийнинг илмий-маънавий меросида ислом дини ақидаларининг соғлиғини ҳимоя қилиш ва турли диний оқимларга қарши кураш алоҳида ўрин тутди. Илми калом ақийи дадил ва ибтилоларга таянган ҳолда исломни ҳимоя қилиш, уни турли-туман, нотўғри талқинлардан тозалаш демокдир. Мотуридий ровияси фақат бизнинг мамлакатимиздагина эмас, балки яқин Шарқ, Марказий Осиё, Шарқий Туркистон, Тунис, Жазир сингари мамлакатларда ҳам кенг тарқалган.

Улуғ алломанинг «Китобул усул», «Таъвилату ахлис Сунна», «Китоб таъвилатул Куръон», «Китоб ал-тавҳид», «Китобул макомат», «Китоб ал-жодал» сингари ун бешга яқин асарлари у зоти олийга катта шухрат келтирди. Унинг китоблари ҳали ҳаётлик чоғларидаёқ қўлма-қўл бўлиб ўқилар эди. Алломанинг китоблари ва қарашлари мадрасаю мактабларнинг биринчи дарслиғи бўлган. Улар турк, форс ва бошқа тил-

ларга қайта-қайта таржима қилинган. Уларни дунёнинг турли бурчларидаги диний ва илмий марказлардан топиш мумкин.

Бизнинг Оллоҳ таоло ҳақидаги билимларимиз ақдан-дир, деб ҳисоблаган аллома ва унинг тарафдорлари ислом шариятининг мутаассиблик ва хоҳилликка эмас, балки инсон ақл-заковати ва иродасига устивор нуфуз беришини исбот этганлар.

Алишер Навоий ўзининг «Насойим ул-муҳаббат» асарида ал-Мотуридий ҳақида шундай ёзди: «Шайх Абу Мансур ал-Мотуридий ўз замонининг аълам уламоси эрмиш. Ул вақт уламоси аларни «Султонул музизин» дер эрмишлар. Зоҳир ва ботин улумлари билан ораста эрмишлар.

Асримиз бошида бир қатор мусулмон давлатларида жамиятни тараққиёт йўлига олиб чиққан машҳур фатволарини муфтийлар имом Абу Мансур ал-Мотуридий Каломии усуллари асосида берганлар. Бизнинг давримизда Калом таълимотига амал қилган қўлгина мамлакатлар тараққиёт йўлидан бормоқдалар.

Аллома камсукум, хушхулқ инсон бўлганлар, камтарона кун кечирганлар. Шогирдлари у муътабар инсондан шарҳона одоб-ахлоқ, хушхулқлик ва тавозе, камтарлик, хоҳисорлик — барча яхши фазилатларни ўрганганлар.

Бутун умри давомида азиз юртини тарқ этмаган улуғ зот 944 йилда Самарқандда вафот этди. Уни машҳур Чокардиза қабристонига дафн этадилар. Буюк ватандошимиз Абу Мансур ал-Мотуридий бебаҳо илмий жанжинаси ўлмас таълимотини овоз ва эркин авлодларига қўллаб тутиб турибди.

Мирза Анвар КАРИМОВ,
тарих фанлари номзои.

Ҳамкорлик

СИЭТА ПОЛИЦИЯЧИЛАРИ ТАШРИФИ

Маълумки, Америка Қўшма Штатларининг Сиэнта шаҳри мамлакатимиз потахти Тошкент билан дўстона алоқа ўрнатган бўлиб, ўзaro ҳамкорлик қирралари тобора кенгайиб бормоқда. Яқинда Сиэнта шаҳри полиция департаменти масъул ходимларидан иборат делегациянинг пойтахтимиз Ички ишлар идораларига ташрифи ҳам бунинг ёрқин ифодаси бўлди.

Сиэнтлик меҳмонлар пойтахт Ички ишлар идораларида амалга оширилаётган ислохот жараёни, Ўртаб-шимиз ташаббуси билан ҳаётга таъбиқ этилаётган «Жамоат тартиби ва хавфсизликни таъминлаш» Концепциясининг бир йиллик якуни бўйича бажарилган ишлар билан яқиндан танишдилар. Концепция талабларига мувофиқ рўй берган ўзгаришлар, айниқса милиция таянч пунктлари, маҳалла посбонлари, яраштирув комиссиялари, аёллар кўмиталари ва умуман, Тошкент шаҳар Ички ишлар идоралари тизимидаги катта ўзгаришларга алоҳида эътибор қаратдилар. Милиция ходимларининг маҳалла фаоллари, кенг жамоатчилик билан ўзаро узвий ҳамкорликда олиб бораётган ишлари меҳмонлар учун ўзига хос

янгиллик бўлди. Хусусан меҳмонлар Тошкент шаҳрининг Ҳамза ва Чилонзор туманлари маҳаллаларида бўлиб, у ердаги профилактика инспекторларининг иш фаолияти билан атрофчи танишдилар. Департамент масъул ходимлари Кен Кондер ва Шейла Хоргешмерлар, жумладан, «Юнусов» ва «Чилонзор» маҳалласи фаоллари билан йиғилишда қизгин суҳбат ўтказдилар. Меҳмонлардан оила-турмуш муносабатлари доирасида содир бўлаётган жиноятларнинг олдини олишда маҳалла таъсири ва унинг мавқин, ҳамжиҳатликда олиб борилаётган ишлар самарадорлиги айниқса катта таассурот қолдириди.

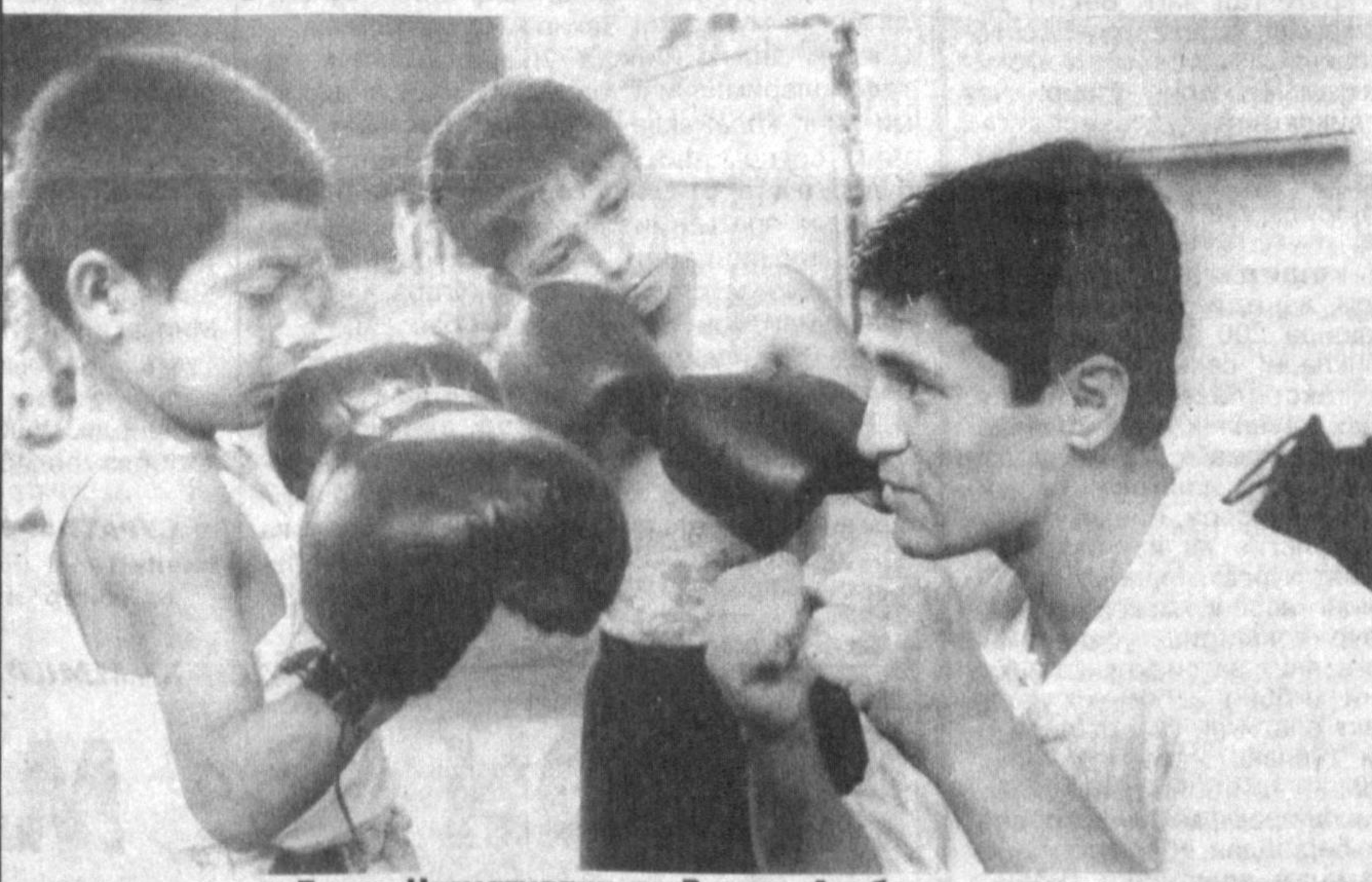
Америкалик биродарлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йилнинг 19 апрелидаги 180-сонли «Ўзини-ўзи бошқарув органлари ҳузуридаги яраштирув комиссиялари» тўғрисидаги Қарори билан алоҳида танишиб чиқдилар. Ушбу комиссияларнинг оиладаги низоларни, содир этилиши мумкин бўлган жиноят ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишдаги фаолиятига юксак баҳо бердилар. Департамент вакиллари ўз таассуротларини билдирар экан-

лар, Ўзбекистон Республикаси Конституциясида маҳалла тузилмасига алоҳида урғу бериб ўтилганини ҳақида илқ фикр билдирдилар. Улар туман Ички ишлар бошқармаси раҳбарлари ва маҳалла оқсоқолари билан бўлиб ўтган суҳбатда ҳам бунга алоҳида қайд этиб, пойтахтдаги жамоатчилик салоҳияти ва унинг фаолиятини чуқур урганиш ҳамда ўз тажрибаларида қўллаш зарурлигини таъкидладилар. Меҳмонлар олдида сўзга чиққан маҳалла оқсоқоли, Ўзбекистон Диний идораси масъул ходими Омон Муталов эришилган ютуқлар билан биргаликда амалга оширилаётган ишлар «хусусида ҳам сўзлади. У жиноятчиликнинг олдини олишда жамоатчилик фаолиги қанчалик юксалтирилса, бу жабҳада миллий қадриятларимиздан қанчалик унумли фойдаланилса, нур устига аъло нур бўлишини айтиб ўтди. Бу пойтахтимиздан улкан таассурот билан Сиэнтага жўнаб кетган меҳмон — биродарларимизнинг ҳам билариди ният ва орзу — мақсадаларига айланганлигига шак-шубҳамиз йўқ.

А. ҲАКИМОВ,
Тошкент шаҳар ИИББ
Матбуот маркази
катта инспектори,
милиция капитани.
Ш. ИКРОМОВ,
жамоатчи мухбир.



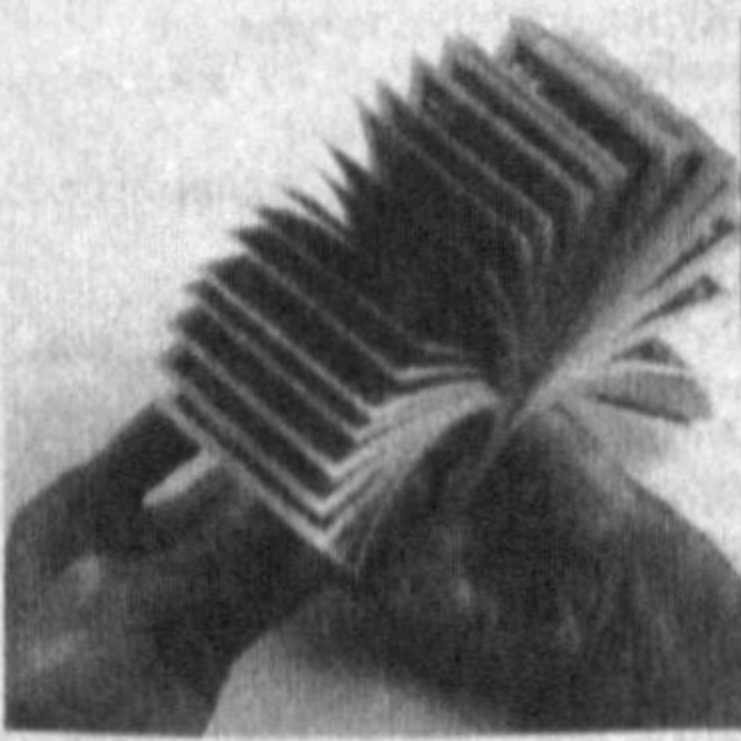
2000 — СОҒЛОМ АВЛОД ЙИЛИ



Тоҳир Нигматуллин ва Равил Альбеков олган сурат лавҳалари.

Гивандлик — иллат

КОНТРАБАНДА ЭВАЗИГА МИНГ ДОЛЛАР!



Мамлакатимизда тўғри келмайдиган мазкур иллат қарши кураш аниқсиз аамалдаги соғлом авлод йилида кучайтириб юборилди. Бунда албатта гивандликнинг соғлом авлод, соғлом турмуш тарзининг қушандиси эканлиги алоҳида ҳисобга олинмоқда. Республика гивандликни назорат қилиш марказининг ташаббуси билан «Гивандларсиз дунё учун» шiori остида турли тадбирлар ўтказилмоқда. Уларда шифокорлар, сиёсатчилар, спортчилар, музикачилар, актёрлар ва бошқа танлиқ кишилар қатнашиб, бу жирканч иллатнинг зарарлари хусусида маърузалар қилмоқдалар, ҳар хил ҳужжатли кинолар намойиш этмоқдалар, адабиётлар тарқатмоқдалар.

Бу хайрли ишда шубҳасиз давлат автомобил назорати ходимлари ҳам жанобозлик кўрсатмоқдалар. Яқинда улар Тожикистоннинг Ленинобод вилоятидан Қозогистонга ўтказиш учун олиб кетилаётган катта микродордаги «героин»ни тўхтатиб қолдирилди ва мусодара этидилар. Қуйида мазкур «наркобизнес» ҳақида ҳикоя

қилувчи материал билан танишасиз. Тошкент шаҳрининг Бектемир туманидаги «Бектемир» ДАН постидан мамлакатимиз қонунларида таъқиқланмаган юкларни олиб ўтаётган кишилар бемалол ўтиб кетавердилар. Аммо ноқонуний юкларни олиб ўтган деганлар ҳуҷварани хом санайдилар. Ана постга «Бектемир» Тошкент» йўналиши бўйлаб ҳаракат қилаётган «Икарус-256» русулини, давлат рақами «И АВ 832» бўлган автобус яқинлашиб келяпти.

— Қани, шу автобусни тўхтатинчи, бир назоратдан ўтказайлик, — деди постда навбатда турган ДАН ходими Б. Курбанов шерига А. Зариповга. Зарипов кўрсаткич таъқчаси билан автобус ҳайдовчисига тўхтатин ишорасини қилди.

Икковлон автобус йўловчиларини бир-бир назоратдан ўтказишга бошлашди. Навбат салоннинг чап томонида жойлашган 6-қаторда ўтирган йўловчи келди.

— Хўш, ўртоқ йўловчи, ўзингизни таништирсангиз, — Исмом Қосим, фамилиям Ҳолбоев.

— Қерлиқсиз? — Тожикистоннинг Лени-

нобод вилоятиданман. — Мана бу сумка сизникими? — Ҳа, меники! Йўловчи савол-жавоб навбати сумкасига келганда негадир ўзини йўқотиб қўйди. Оёқ-қўли дир-дир титрай бошлади. Бундан таажубга тушган ДАН ходимлари: — Унда нима бор? — деб сўрашди. Ҳолбоев баттар доғдираб қолди. Кейин тақдирга тан берди, шекилли бор гални шартта айтиб қўя қолди.

— Сумкада «героин» бор. — Ростданими? — Ҳа? — Уни қаерга олиб кетпсиз? — Қозогистонга! — Шунча денг, унда бу сумкангизни ҳозирок муҳрлаб кўнмиз ва ичидида «героин»ни экспертизага жўнатамиз.

Шундай қилиб сумка муҳрланди. Бўлган воқеа хусусида эса ҳолис гувоҳлар иштрокида акт ва баённома тузилди. Табиийки Ҳолбоевнинг ўзи ҳам «юки» билан бирга олиб қолинди. Автобус эса оғир дарддан халос бўлган кишидек енгил тортиб ўз йўлида давом этди. Ҳолбоевнинг «юки»ни эса экспертиза мутахассислари тек-

шириб қўришди. У тўрт донга полиэтилен халтачасига жойлашган оқ тусли порохосифат «героин» бўлиб, тортиб қўрилганда оғирлиги 7488, 294 грамм чиқди.

Тергов чоғида Ҳолбоев шундай деди: — Ленинобод шаҳрида Со-биржон исми бир йигит билан танишқолдим. У менга мазкур «героин»ни Қозогистоннинг Черняевка қишлоғига олиб Аспанов деган қозоқ кишисига топширсам 1000 АҚШ доллари беришини айтди. Мен рози бўлдим. Аспанов мени Черняевкада кутиб оладиган бўлди.

— Шунча тақилланган «героин»ни чеғарадан қандай олиб ўтдингиз? — «Оқ дорини» боғхона постини четлаб дала йўлиридан юриб Бектемирда қолди келдим. У ердан автобусга ўтириб Тошкентга келаятган-дим. Омон-эсон етиб олсам, кейин Черняевкага йўл олсам, Аммо бўлмади. Қўлга тушиб қолдим.

Контрабанда йўли билан «Наркобизнес»га қўл урган Қосим Ҳолбоевнинг ҳамёналари тинтув қилинганда, унинг ёнидан 1998 йилда Ленинобод вилояти Ҳўжанд туманида ИИБ дан Галя исми аёл орқали олинган қалбаки «милиция хизматчиси гу-

Ҳаёт сабоқлари
ЎЗИНГ ПИШИРГАН ОШ...

Маллабек ва Тешабой ўғилларини уйлантириб, қизларини узашиб, тинч ва хотиржамлик билан қўнларини ўтказиб туришди. Қўнларнинг биринчи Тешабой дебди: — Маллабек дўстим, қўшни бўлганлигимиз тўғрйли бир-биримизни яхши биламиз. Сенга сир эмаски мен фарзандларим, қўвларим ва невараларим эркаклар, бамисоли елкамда кўтариб катта қилганман. Улар учун кў-қувватим ва бойлигимни аямой сарфладим. Бундай меҳрибонлигим ва ғамхўрлигимни қадрлашиб мен билан қўноқлашиб ва ўлишиб қўришганларидан ниятда роҳатланар эдим. Мана кўриб турибсан кўч-қувват ва топиш-тутишдан қолиб анча ёшга кирдим. Аммо сеvim-ли фарзандларим, қўвларим ва невараларим аҳоли-дан хабар олмай қўйишди. Тўғри, баъзида улардан айримлари қўринадилар, лекин бир нарсани олиш илнжидда келишади.

Яқинда 25 ёшли неварам келиб: — Буважон бир донга эчкинигиз қолдибди, уни ҳам яхши боқолмаяпсиз. Эчкини менга беринг, акс ҳолда харом ўлиши мумкин, — деди. Е тавба, е тавба, йигит киши шўнчалик юлғич бўладими, деб ёқамни ушлаганга қолвердим. Эчкини сутини ичиб турибман, деб сўровини қайтарганимда эчкини зарда билан ёпиб кетди. Ўғилларим эса, отакон бекитиб қўйган бойлиқларингизни чиқаринг, тўсатдан ўлиб қолсангиз билмай қолмайлик, дейишга бўладими. Ахир бундай даъво қилад бўладими. Наҳора, йилғидим ва ўзимни айбладим. Чўнки бойлигимни маълум қисминин қарганимда керак бўлади деб саклаганимда ҳозирги аҳолига тушмаган бўлардим. Дўстим сен менга ўхшаб фарзандларинг ва невараларинг бор-йўлигини сарфлашинг ва мук-кадан кетиб эркакларидинг. Шунга қарамай ҳозирда улар сенга шундай меҳрибончилик қилмоқдаларки, ҳавасим келади. Улар ўзаро маслаҳатлашиб сенга ситир ва қўйни бериб кетдилар. Ем-хашақлар билан ҳам таъминлаб туришибди. Қанийди фарзандларим, қўвларим ва невараларим қовун ва тарвуз билан бўлсада мендан хабар олганларидан кўп қувонар эдим. Доимо икки қўлим эшикда, тик этса югуриб чиқаман, лекин улар қўримайди.

— Дўстим, — дебди Маллабек, — ҳамма гапларинг тўғри. Ҳақиқатан ҳам сенга ўхшаб фарзандларинг, қўвларинг ва невараларинг учун жонини ҳам аямой ғамхўрлик қўрсатган қисмини топиш қийин. Аммо фожиа шундан иборатки, сен уларни ёшлигидан бошлаб олишга ўргатдинг. Бошқачароқ айтганда уларни кийим-кечаклар ва овқатлар билан таъминлавериб онгда нуқул олиш тўғ-ғусини шакллантирдиг. Улар сенга ҳеч нарсани бермаслиги орқасидан ўзгаларга ҳам беришга одатланмадилар. Аммо улар сени саҳийлигинг тўғрйли олишни қон-қонига синдириб юбордилар. Бу билан сен уларни саҳийликка, яъни беришга эмас, балки оқчўлиқ ва юлғичликка ўргатдинг. Шунинг унутмаслик кераки, олиш билан бериш мутаносиб равишда олиб бориладиганини оқибати ахшилик билан тугайди. Мен ҳудди шу ўқинида фарзандларим ва невараларимни тарбияладим. Уларни авваламбор беришга, ҳўсусан саҳийликка ўргатдим. Хотинимга кечки овқатни бериш-бериш ортиқча пиш-ришни буюрдим. Фарзандларим ва невараларим орқали навбати билан уни ночор қўшиларга бердирдим. Шу равишда бир ойда 30-40 товоқ, бир йилда эса 300-400 товоқ овқат улашилди. Богимиздаги меваларнинг ҳам маълум қисминини ночор оилаларга бердирдим. Гадейларга ва етим болаларга садақа учун фарзандларимга пул бериб турдим. Шунингдек, байрамларда ота-онани, тоғаси, ака-укаларни ва опа-сингилларига совғалар беришга одатлантирдим.

Орамизда шундай кишилар борки, бировларнинг меҳнатидан фойдаланади, аммо ўзлари уларга хизмат қилишдан қочади. Бунга адолатсизлигини англаб фарзанд ва невараларимни маҳалладаги хашарлар, тўйлар, маросимлар ва ободончилик ишларига қатнаштирдим. Шундай қилиб улар мол-мулкни ва кўч-қувватини маълум қисминини ўзгаларга беришга, яъни саҳийликка ўргатилди. Борди-ю-ёки бу қисми нуқул саҳийлик қилиб олишни билмаса, бу ҳам ахшиликка олиб келмайди. Шу билан бериш меъёрида олишга ҳам ўргатдим. Авваламбор ўзим уларга совғалар бериб хўрсанд қилардим. Ё-ғимдаги меваларнинг нарҳини белгилаб соттирдим. Бундан ортиқ пуллаганини ўзлариники дердим. Улар шу йўл билан даромад олишни ўлаштирдилар. Ўғилларим аравақашликдан ҳам даромад олардилар. Уларга қорамол ва қўйларни олиб бериб боктирдим. Яхши-лаб семиртирсанг фойдаси сеники дердим. Бундай ми-солларни қўллаб келтиришим мумкин. Умуман мен фарзандларим ва невараларимда меҳнат ва пешона тери билан олишлик тўғўларини ривожлантирдим. Сен эса фарзандларинг ва невараларингни фақат олишга ўргатиб, текнхўр кишиларга айлантириб қўйдинг. Дўстим, фарзандларинг ва невараларингга беришни ўргатмай саҳийликдан маҳрум этдинг. Ваҳоланки, саҳий кишиларга барча эшиқлар очик бўлиб бахтли ҳаёт кечирдилар. Сен ҳам саҳий эдинг, лекин беғоналарга эмас. Бу билан саҳийлиқни тор ва боши берк қўчасидан юриб фарзандлар ва неваралар тарбиясига катта зиён келтирдинг.

Беришни, яъни саҳийлиқни бошидан кечирмаган инсон эчки ва олғир сингари зарарли одатларни ўлаш-тириб, беғоналар у ёқда турсин ота-онани ҳам иш-лишга ҳаракат қиладилар.

Демак, ҳозирги сенинг ачинарли аҳолидаги ўзинг сабабчи бўлдинг. Энди ўзинг пиширган ошини ўзинг ейиш-га мажбурсан.

НАСИБАНИНГ БАХТИ

Она институтини учинчи курсида таълим олаётган қизи Насибанида сўрабди: — Биласанки аканг ўқини тўғрйли муҳандислик касбига қа бўлди. Энди уни уйлантириши-миз керак. Институтдаги дўгонларнинг орасида яхши қизлар бўлса айтгин, совчиликка бораман.

— Ойжон, қизлар жуда кўп, лекин менга 4-5 таси ёқади, ҳолос. Булар аълочи, камтарини ва покиза қизлар ҳисобланиб, уйларида совиқлар аримас эмши.

— Баракалла қизим! Қандай қизларини яхши дейиш мумкинлигини билар экансан. Сен ҳам уларга ўхшаганимизда одамлар сени ҳам макташарди. Аммо институтни кирганингга уч йил бўлди, лекин ўзинг мактаган қизлар сингари одамларнинг назаридан ўрин олмадинг. Хануз-гача бирорта совчи уйимизга ташриф буюргани йўқ. Отанг ва мен бундан тавбишланам, нима қилишимизни билмай юрибмиз. Ахир сенинг тенгдошларинг турмушга ал-лақачон қичиб, фарзандли бўлишган. Шунинг асло унут-маганики, қизлар авжи вақтида турмушга чиқини уйла-май юраверсалар ёши катталашиб қарикиз бўлиб қола-дилар. Пировардида, қарикизлар катта ёшли ёки хотини ўлган эркакларга тегишга мажбур бўладилар. Қизнинг ўтириб қоллиши қанчалик оғирлигини қуйидаги ҳикоядан билиб олиш мумкин.

Ўтмиш замонларда нуфузли кишилар кимни бахтли деса бўлади, деган мавзуда бахс ўтказишди. Йилганлардан бири бадавлат, иккинчиси чироили, учинчиси меҳнатсевар, туртинчиси ҳўшумомалали одамлар бахтга эришадилар дебдилар. Шунга ўхшаб бошқа фикрлар ҳам баён этилибди. Бахсининг охирида фақат саломатли-ги яхши бўлган кишини бахтли-саодатли деса бўлади, деган фикр қўувалтаётганда бир киши дебди: — Азизлар! Бу ерда баён этилган фикрларга ҳўйсилса бўлади-ку, лекин менинг фикрим бошқачароқдир. Ҳеч кимга сир эмаски, менинг саломатлигим яхши ва бойлигим кўп. Аммо оиламизда бир дард борки, даволашининг ило-жи йўқлигидан юрагимиз чўқдек алганганилиб туради. Яққаю эҳка қизимиз чироили ва ақли бўлиб етилганда совчилар қатнайверибди тинкларни қурди. Аммо у йигитларни ектирмай юравериб вақтни қўлдан бой берган-лигимизни билмай қолдик. Ҳозирда совчилар қарикиз дейишди қораларини кўрсатмай қўйдилар. Биз эри хотин қизимизнинг тақдирини уйлаетвериб қолдан тойдик. Дунё қўзимизга тор ва қоронғу бўлиб қўрилмоқда. Де-мак, ота-она учун қизининг ўтириб қоллиши фожиядир. Менимча кимки ўз вақтида қизини узашиб ва ўлини уйл-лантириб, фарзандларидан қутулса уша бахтлиларнинг бахтлисидир. Доншмандлар бу фикрни қувватловчи қарор қабул қилишибди.

Насибанинг оқсўзлари ва ҳикоясидан қаттиқ таъ-сирланиб ҳўжолатдан бошини кўтара олмайди. Қўзи ёш-ланиб ўзини қасалга қилингандек ҳис этибди. Эртасига институтга бормай китоб ва дафтарларини тартибга со-либ аёлга ўқига ўзига қасам ичди. Бу қасамга қат-тиқ риоя қилибди ва сангб юрчиларга барҳам бериб, дарсларни кўн билан таъйирлашга киришибди. Бачкана кийинишлардан воз кечибди. Юриш ва туришда ҳам ўртак кўрсатибди. Фанлардан юқори баҳолар олиб қур-он аълочи сифатида яқуллабди.

Унинг машаққатли меҳнати, иродаси ва одоби об-рўйини ошириб, тилга олинмаган бўлибди. Унга со-виқлар бирин-кетин келга бошлашди. Насибанинг бахти очилиб, ўзи орзу қилиб юрган ақойиб йигитга турмушга чиқибди. Ота-онани ўзида йўқ хўрсанд бўлишибди.

Ҳамид ЗИЕВ, профессор.



Дония ЗОКИРОВА.
СУРАТЛАРДА: институт фаолиятидан лавҳалар.

ИНСОН

Инсон танасида ҳамма маънӣ ўйлиши керак. Магний ҳам ушбу модда етишмиганди одамнинг организмида бўлади. Магнийнинг танангиздаги маънавий ҳаётингизга қандай таъсир қилганини савобдан ўзингиз учун аниқлаш.

— *Мен кимман*

БА **М**

далар керакли микдорда
ам хаёти учун муҳим мине
рда оғрик пайдо бўлади. И
и, юракнинг уриш мароми
етарлими ёки йўқлигини
тўқулини танланг.

Қандай одамман?
АГНИЙ
... зарур муаносибликда
... аллардан ҳисобланади.
... аллар мушакларида
... бузилади. Қуйдаги тест
... никлаб беради. Уч хил

1.25 Телевизион миниатюралар те-
1.20 Футбол бўйича Европа чеми-
онати. Чорак финал. Танавфуз
айтида - «Олам футболчи».
3.45 «ТВ-1» намойиш этади. Теле-
визион:
1.00 «**Ўзбек муъжизаси**» кинодастури:
1.40 Кино янгликчлари.
0.15 «Мадакар руҳ». Бадний
олим.
1.40-1.45 Ватан тинчлорлари.
Ў ТВ II
1.00 «Давр тонги».
1.00 Кўрсатувлар дастури.
0.05 «Янги авлод». «У ким? Бу
ким?». «Мультикомедия».
1.40 «Дўппи тикдим инаклари тил-
лочи».

0,50 «Таджа» тележурнали;
0,20 «Обла» сарали; («Сайермиз
ыйла»);
0,40 «Экспресс» телегазетиси;
0,05 «Хангалар ва эълонлар»;
0,10 «Таджа» сарали; («Санта-Бар-
бара»);
0,50 «Хайрли тун, шахрим!»;
0,00 «ЖАКАР» ТЕЛЕКАНАЛ
0,00 Курастарулар тартиби;
0,05 -Тонг» дастури;
0,05 -Эрталакларнинг сеҳрли ола-
ми»;
0,45 «Парле ву франсэз?»;
0,10» Узбекистон англикликлари-
нигил» тилида);
0,20 «Болалар олами»;
0,20 «Фан-тун» (Болалар учун
олиш тили);
0,10 «Душанбе» газетаси; «Масбаб



Мен кимман? Қандай одамман?

ИНСОН ВА МАГНИЙ

Инсон танасида ҳамма моддалар керакли микдорда ва зарур мутаносибликда бўлиши керак. Магний ҳам одам ҳаёти учун муҳим минераллардан ҳисобланади. Бу модда етишмаганда оёқларда оғир пайдо бўлади. Болдир мушакларида томир тортишиши рўй беради, юракнинг уриш мароми бузилади. Куйидаги тест сизнинг танангиздаги магний етарлими ёки йўқлигини аниқлаб беради. Уч хил жавобдан ўзингиз учун энг маъқулини танланг.

		ОЧКИ	
дай ташхис куйган.		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	танангизда магниси микдори жууда етарли. Мушуми — та- нангизни кўп ҳам толиктира-
6. Хар хил кичир-кичирлар- ни ҳадеб уйлалверасизми?	a	1 0 1 0 2 2 0 1 1 0	верманг ва асабий холлатлар- дан ўзингизни асранг.
a) майда-чўйдаларга ҳеч қанон бозовта бўлавермайман;	b	2 1 0 1 0 0 2 0 0 1	
		0 2 2 2 1 1 1 2 2 2	

«Евро-2000». Чорак финал.
16.30 «Мусликий лалхазлар».
16.40 «Кавинтон Кросс». Телесери-
ал.
00.30 «Тахилнома» (рус тилида).
01.10 Туш ва овоз: «Куллаётган аёл».
Бадий фильм.
2.15 «Туингиз осуда бўлсин!»

ТИЖОРАТ ХАБАРПАРИ ВА ЭЪОННАР

Мақтаб ўқувчилари учун уч ойлик инглиз тили курсларига қабул қилиш бошланди.
Нархи: 3 ойга — 22500.
Тел: 42-29-97.
Манзил: Навоий 48, 29-хона.
Мўлжал — Чорсу меҳмонхонаси рўпарасида.

**«Шарқ» нашриёт-матбаа
концерни босмахонаси.
Корхона манзили:
«Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.**

100150

**«Шарқ» нашриёт-матбаа
концерни босмахонаси.
Корхона манзили:
«Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.**